

“ეკონომიკური პროფილი”,

№7, 2010, იანვარი

ირმა ჭოლაძე

ტელეკომპანია "რიონის"
საინფორმაციო
სამსახურის კორესპონდენტი

მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის რეგიონულ მედიაში

მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის შესახებ დღეს ჩვენს გარშემო თითქმის ყველა საუბრობს. კრიზისია უამრავი პრობლემის ახსნა – სამსახურიდან გამოშვებული ჩვენი ახლობლები, მეგობრები თუ ოჯახის წევრები ახლა ტერმინს “ეკონომიკური კრიზისი” ხუმრობაშიც ახსენებენ და ბევრი ისეთი ფაქტის მიზეზადაც მოიხსენიებენ, რაც რეალურად მართლაც რომ არაფერ კავშირშია მსოფლიოს გლობალურ პრობლემასთან. ჩვენ დავინტერესდით, აქვს თუ არა საზოგადოებას წარმოდგენა პრობლემის არსზე და აძლევს თუ არა მას მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები შესაბამის ინფორმაციას.

ამ შემთხვევაში ჩვენი ყურადღების არეალში იმერეთის

რეგიონის ორი გაზეთი – "ახალი გაზეთი" და "p.s." (გავითვალისწინეთ ის ფაქტი, რომ ეს გაზეთები პოპულარულია, ანუ ყველაზე მეტად იყიდება და ვრცელდება რეგიონის მასშტაბით), ტელეკომპანია "რიონი" და რადიო "მველი ქალაქი" მოექცა.

როგორც აღმოჩნდა რეგიონული პრესა მსოფლიო ეკონომიკურ კრიზისს თავის ფურცლებზე ადგილს საერთოდ არ უთმობს. "p.s."-ის ერთ-ერთ ნომერში წავაწყდით სტატიას, რომლის სათაურშიც არის ნახასენები ჩვენთვის საინტერესო სიტყვები. 6 აპრილის ნომერში გამოქვეყნდა სტატია სათაურით "დაეტყოთ თუ არა პენსიონერებს მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისი?" (ნაპრილი, გვ.6). იმის შემდეგ, რაც სტატიის ავტორი შეგვახსენებს, რომ დღეს საქართველოში მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის მკაფიო ნიშნებია (მწარმოებელთა გაღატაკება, უმუშევრობის ზრდა, ინვესტიციების სოციალური დახმარებების შემცირება), ის სვამს კითხვას - დაეტყო თუ არა მოხუცების ყოფა-ცხოვრებას ეკონომიკური კრიზისი და როგორია მათი საერთო პრობლემები?

ცნება „ეკონომიკური კრიზისი“ 13 აპრილის ნომერშიც გვხვდება, სადაც

იგი სხვა ქვეყნის სავარაუდო პრობლემად განიხილება. სტატიაში "მოლდოვა – ფერადი რევოლუცია თუ ეკონომიკური კრიზისი?" (13 აპრილი, გვ.7) ავტორი, რომელიც ინტერნეტ მასალებზე დაყრდნობით წერს, განიხილავს მოლდოვაში ბოლო დროს მიმდინარე პრობლემებს და ეს ყველაფერი მას საქართველოსა და ყირგიზეთს ახსენებს.

რაც შეეხება "ახალ გაზეთს", მისი მკითხველი მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის მიზეზებს და არსს არა თუ შეიტყობს, არამედ თუ სხვა მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებსაც არ ეცნობა მისთვის მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისი, როგორც ცნება, საერთოდ არ იქნება ცნობილი. ჩვენს ქვეყანაში არსებულ ფინანსურ პრობლემებზე ერთ-ერთ სტატიაში წაიკითხავთ, სადაც წერია, რომ საქართველოს ეკონომიკური ზრდა 2009წ. შემოწირულ თანხებზე იქნება დამოკიდებული – ასეთ ვარაუდს კი საერთაშორისო სავალუტო ფონდი გამოთქვამს. "საერთაშორისო სავალუტო ფონდი: საქართველოს ეკონომიკური ზრდა 2009 წელს შემოწირულ თანხებზე იქნება დამოკიდებული". (25 მაისი, გვ.8) სათაურიდანვე ჩანს, რომ წერილში

გაკეთებულია მთავარი პროგნოზი ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკის წარუმატებლობაზე და აქვე დაკონკრეტებულია, რომ 2009 წელს საქართველოს ეკონომიკა მისი მოკავშირეების ფულად დახმარებაზე იქნება დამოკიდებული და მისი ზრდა მხოლოდ 1%-ს შეადგენს.

ამ ორი გაზეთის განხილვის მაგალითზე შეიძლება ითქვას, რომ პრესა მსოფლიო ეკონომიკურ კრიზისს საერთოდ არ განიხილავს – არც მსოფლიო და არც ადგილობრივ დონეზე. სამაგიეროდ გაზეთები დიდ ადგილს უთმობენ მსოფლიო ვარსკვლავების პირად ცხოვრებას და ჭორებს (ხშირია წერილები სათაურებით "კიმ ბესინჯერი – იდეალისტი სულით ხორცამდე", "ანჯელინა ჯოლის და ჯენიფერ ანისტონის დაპირისპირებამ პიკს მიაღწია" და ა.შ.)

ტელეკომპანია "რიონის" საინფორმაციო გამოშვებების არქივში მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის შესახებ მნიშვნელოვანი მასალა არა არის შემონახული, თუმცა ამავე ტელეკომპანიის ანალიტიკური პროგრამა "მთავარი იმერეთში" ორჯერ დაინტერესდა გლობალური პრობლემით. 26 აპრილის გამოშვებაში

მომზადდა რეპორტაჟი, სადაც ავტორი ცდილობდა გაერკვია, შეეხო თუ არა საქართველოს და კონკრეტულად ქუთაისს მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისი, საკითხის შესახებ რეპორტაჟში საუბრობენ ექსპერტები. კახა გვანცელაძის აზრით, მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისი: საქართველოს ნაკლებად შეეხო. რაც შეეხება ქუთაისს_შეიძლება ითქვას, რომ საერთოდ არ დატყობია. ანალოგიური მისაზრება აქვთ მოქალაქეებს, რომლებიც ამბობენ, რომ კრიზისში ბოლო ოცი წელია ცხოვრობენ.

გადაცემა "მთავარი იმერეთში" მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისით, უფრო სწორად მისი შედეგებით კიდევ ერთხელ დაინტერესდა. 10 მაისის გამოშვებაში გავიდა სიუჟეტი, რომელიც ბანკებიდან ერთბაშად გათავისუფლებული თანამშრომლების შესახებ გვიამბობდა. ბანკის ხელმძღვანელობის ჩაწერას ჟურნალისტი ვერ ახერხებს, თუმცა მაყურებელს აქვს საშუალება მოუსმინოს ექსპერტებს, რომლებიც ამ ფაქტს ჩვეულებრივ მოვლენად აფასებენ და ამბობენ, რომ მსგავს სიტუაციაში, როცა საწარმოს ან დაწესებულების ადმინისტრაციას არა აქვს საშუალება ხელფასით

დააკმაყოფილოს თანამშრომლები, მსგავს ხერხს მიმართავს.

ტელეკომპანია "რიონის" მაყურებელს მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის და მისი შესაძლო შედეგების შესახებ წარმოდგენა ამ 2 რეპორტაჟის დახმარებით აუცილებლად უნდა შექმნოდა.

საინტერესოა, რა მდგომარეობაა ამ მხრივ რადიოში. ჩვენთვის საინტერესო თემის შესახებ რადიოში რამდენიმე მასალა მომზადდა. სიუჟეტის ავტორი შეეცადა გაერკვია, თუ რა გავლენა იქონია ვალუტის კურსის ცვალებადობამ ადგილობრივ ბაზარზე. როგორც გაირკვა, დოლარის გამძვირების შედეგად ქუთაისში თითქმის ყველა პროდუქტი გამძვირდა, თუმცა, რამდენადაც გასაკვირი არ უნდა იყოს, დოლარის კურსის დასტაბილურების შემდეგ ფასები კვლავ მომატებული დარჩა.

კიდევ ერთი მასალა, რომელიც რადიომსმენელმა ჩვენთვის საინტერესო თემასთან დაკავშირებით მოისმინა, ბანკების მიერ სესხების გაცემის შემცირების შესახებ ამცნობდა მსმენელს.

როგორც ჩვენს მიერ ჩატარებულმა კვლევამ აჩვენა, რეგიონული მედია გლობალური

ეკონომიკური კრიზისით მნიშვნელოვნად არ დაინტერესებულა. ჩვენ მივმართეთ დარგის ექსპერტს. რამაზ ნამიჭეიშვილი ეკონომისტია. მისი აზრით, მედია არ არის კომპეტენტური. ბატონი რამაზის თქმით, მოსახლეობა ეკონომიკის სფეროში ნაკლებად განათლებულია. ამაში ექსპერტი ხელისუფლებასთან ერთად მედიასაც ადანაშაულებს: ჩვენი მოსახლეობის დიდმა ნაწილმა საერთოდ არ იცის, თუ რა არის ეკონომიკა, როგორ შეიძლება დაგეგმოს, დაიწყოს და განავითაროს საკუთარი წარმოება. შესაბამისად მას არა აქვს წარმოდგენა რა დოზით შეეხება მას გლობალური კრიზისი. ეკონომიკის დარგის სპეციალისტი თვლის, რომ მოქალაქეების ცნობისმოყვარეობის ამაღლებაში დიდი წვლილი სწორედ მედიასაშუალებებმა უნდა შეიტანონ. ეკონომიკის თემაზე კი პირველ ეტაპზე (ვიდრე ჟურნალისტები გადამზადდებიან) სატელევიზიო თუ რადიოგადაცემები დარგის სპეციალისტებმა უნდა მოამზადონ.

ჩვენი ნაშრომის დასასრულს გვსურს გავაკეთოთ ერთგვარი ანალიზი. გლობალური ეკონომიკური კრიზისი ფულის კრიზისს ნიშნავს,

ჩვენს ფინანსურად ისედაც შეჭვივრებულ ქვეყანას ეს კრიზისი ნამდვილად შეეხო. ექსპერტები ქვეყნის კრიზიდან გამოსავალს ერთადერთ რამეში ხედავენ- მოსახლეობამ უნდა აიმაღლოს ეკონომიკური განათლება, რაც მათ შემდგომ სამეწარმეო საქმიანობის დაწყებაში და წარმატებით განხორციელებაში დაეხმარება. ამ საფეხურის წარმატებით ავლაში კი ჩვენს მოსახლეობას მედია უნდა დაეხმაროს.